

عنوان مقاله:

اثر تنش خشکی آخر فصل روی عملکرد دانه و برخی صفات مورفولوژیکی در ژنوتیپ های گندم

محل انتشار:

فصلنامه علوم زراعی ایران، دوره 8، شماره 1 (سال: 1385)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

احمد رضا کوچکی

امیر یزدان سپاس

حمیدرضا نیکخواه

خلاصه مقاله:

به منظور ارزیابی عملکرد دانه و برخی صفات مورفولوژیکی در ژنوتیپ های امیدبخش گندم نان در شرایط تنش خشکی آخر فصل و تعیین مناسب ترین معیار انتخاب در شرایط تنش، آزمایش هایی در سال های زراعی ۱۳۸۰-۸۱ و ۱۳۸۱-۸۲ در ایستگاه تحقیقات کشاورزی اراک و با استفاده از ۲۰ ژنوتیپ در دو شرایط تنش (قطع آبیاری از مرحله گلدهی به بعد) و بدون تنش در قالب طرح بلوک های کامل تصادفی و در سه تکرار اجرا شد. با برداشت نمونه های گیاهی در مرحله ظهور سنبله (گلدهی) و رسیدن فیزیولوژیکی گیاه صفاتی مانند وزن میانگرمه اول در زمان گلدهی و رسیدن، تعداد دانه در سنبله، وزن دانه در سنبله، وزن هزار دانه شاخص برداشت و عملکرد دانه اندازه گیری شدند. نتایج تجزیه واریانس مرکب نشان داد که از نظر اکثر صفات بین ژنوتیپ ها، اختلاف معنی دار وجود دارد. در شرایط تنش وزن دانه در سنبله همبستگی مثبت و معنی دار با شاخص برداشت ($r = 0.87^{**}$) و تعداد دانه در سنبله ($r = 0.76^{**}$) داشت. تعداد روز تا گلدهی با وزن پدانکل در زمان گلدهی دارای همبستگی مثبت و معنی دار بود. شاخص برداشت نیز همبستگی مثبت و معنی دار با تعداد دانه در سنبله ($r = 0.55^{**}$) و وزن هزار دانه ($r = 0.82^{**}$) داشت. در شرایط بدون تنش، وزن دانه در سنبله همبستگی مثبت و معنی دار با شاخص برداشت ($r = 0.79^{**}$) داشت. عملکرد دانه در هکتار نیز با شاخص برداشت ($r = 0.67^{**}$)، وزن دانه در سنبله ($r = 0.50^{**}$) و وزن هزاردانه ($r = 0.56^{**}$) همبستگی مثبت و معنی دار داشت. با توجه به همبستگی مثبت و بسیار معنی دار شاخص های MP، GMP و STI با عملکرد دانه در شرایط دارای تنش و بدون تنش در مجموع این شاخص ها به عنوان بهترین معیارهای انتخاب در شرایط آزمایش برای تنش خشکی مشخص شدند. بر اساس تجزیه علیت اثر مستقیم صفت شاخص برداشت روی عملکرد دانه در هکتار مثبت (0.76) و بیشترین اثر غیرمستقیم مثبت این صفت از طریق تعداد دانه در سنبله و وزن هزاردانه بود. بیشترین اثر مستقیم مثبت در بین صفات مربوط به وزن هزاردانه (0.11) و بیشترین اثر مستقیم منفی مربوط به وزن دانه در سنبله (-0.05) بود.

کلمات کلیدی:

Wheat, drought stress, correlation, tolerance index, morphological traits

تنش خشکی، شاخص تحمل، صفات مورفولوژیک، گندم، همبستگی

صفات.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1482170>

